

Gimnazjum nr 2 im ks. Jan Twardowskiego w Goleniowie

DZIAŁANIA W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH ORAZ PROCEDURY ZAPOBIEGANIA NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU, PRZESTĘPCZOŚCI I AGRESJI WŚRÓD MŁODZIEŻY

zatwierdzone do realizacji na Radzie Pedagogicznej dnia 04.12.2012 roku

zmiany 09.04.2014

Działania i procedury postępowania wobec uczniów łamiących regulamin szkoły i naruszających prawa innych zostały opracowane w celu zapobiegania zachowaniom aspołecznym, zwiększenia bezpieczeństwa w szkole, a także po to, aby kształtować odpowiednią postawę ucznia. Dotyczą one Dyrektora szkoły, członków Rady Pedagogicznej i innych pracowników szkoły, uczniów, rodziców oraz instytucji współpracujących ze szkołą (takich jak policja, sąd rodzinny). W postępowaniach objętych procedurami osoby realizujące je zobowiązane są do przestrzegania tajemnicy służbowej i obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych.

Zakłada się, że postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia będzie prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. W każdym przypadku uczeń i jego rodzice/ prawni opiekunowie mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących .

PODSTAWĘ PRAWNĄ DO WPROWADZENIA PROCEDUR STANOWIĄ:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. U z 2002 r. Nr 11 poz.109 z późn. zm. / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z p. zm./.
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./.

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz.226/.
8. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzież /przyjęty przez Radę Ministrów 13 stycznia 2004 r./
9. Rządowy program na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” /Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2008 r./

POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. W pracy szkoły wykorzystujemy dziennik elektroniczny i program komputerowy *sekretariat*. Do kontaktów z rodzicami wykorzystujemy w kolejności: informację przesłaną poprzez Librusa, sms-a wysłanego poprzez Librusa, kontakt telefoniczny, wysłanie listu poleconego* (do momentu uruchomienia modułu sekretariat obowiązują dotychczasowe sposoby kontaktowania się z rodzicami - telefoniczne i pisemne).
2. W szkole działa monitoring.
3. Na pierwszym zebraniu z rodzicami w roku szkolnym każdy wychowawca pozyskuje informacje o aktualnych numerach telefonów rodziców (ze wskazaniem z kim może się kontaktować w sytuacjach wymagających natychmiastowej interwencji), wzorem podpisu pod usprawiedliwieniem oraz deklarację o sprawdzaniu informacji w dzienniku elektronicznym przynajmniej raz w tygodniu (wyjątek – informacja rodzica o braku dostępu do komputera/ n-l odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym).
4. Miejscem udzielania informacji o uczniu jest budynek szkoły. W uzasadnionych przypadkach telefonicznie informacji o uczniu może udzielić rodzicom/ prawnym opiekunom/ kuratorom sądowym wychowawca klasy, nauczyciel przedmiotu, pedagog/psycholog szkolny lub/ i dyrektor szkoły.
5. Każdy wychowawca jest zobowiązany do uzupełnienia (i w razie konieczności aktualizacji) danych uczniów w zakresie nr telefonów rodziców i adresów zamieszkania także w dzienniku elektronicznym.
6. Nauczyciele sprawdzają systematycznie frekwencję uczniów - odnotowują każdą nieobecność i zwolnienie ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych w dzienniku papierowym i elektronicznym (wyjątek – zajęcia w grupach wirtualnych). Uczniom uczestniczącym w zawodach sportowych, bądź konkursach przedmiotowych odbywających się w czasie zajęć lekcyjnych nie zaznacza się nieobecności, lecz wpisuje się odpowiednio informację „zawody”, „konkurs”, a w dzienniku elektronicznym zaznacza „obecny” (wpisu dokonuje wychowawca klasy na podstawie informacji umieszczonej na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim; w Librusie wpisu dokonują nauczyciele prowadzący kolejne zajęcia).
7. Każdy wychowawca jest zobowiązany do rozliczenia frekwencji ucznia w dzienniku elektronicznym i lekcyjnym do dnia 10 każdego miesiąca.

8. W uzasadnionym przypadku uczeń ma możliwość skontaktowania z rodzicami poprzez aparat telefoniczny znajdujący się w sekretariacie szkoły - i odwrotnie: każdy rodzic może się skontaktować z dzieckiem /przekazać ważną informację/zwolnić dziecko w razie konieczności z lekcji korzystając z telefonu w sekretariacie szkoły **(telefon do szkoły: 091 418 27 53)**.
9. W razie łamania regulaminu szkoły czy też wystąpienia sytuacji problemowej nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia:
  - w pierwszej kolejności wychowawcę klasy, a gdy jest on nieobecny czy też prowadzi zajęcia lekcyjne w kolejności:
    - pedagoga/psychologa szkolnego
    - dyrektora szkoły.

Osobą odpowiedzialną za zlokalizowanie pedagoga/psychologa szkolnego czy też dyrektora szkoły jest sekretarz szkoły.
10. Wobec uczniów łamiących regulamin szkoły i naruszających prawa innych na terenie placówki stosuje się każdorazowo kary regulaminowe, zgodne z zapisami WSO.
11. Każdy przypadek zastraszania, wymuszania, wyłudzenia czy też posiadania przez ucznia przedmiotów nie- dozwolonych na terenie szkoły (środki pirotechniczne, ostre narzędzia itp.) pedagog/psycholog szkolny zgłasza na Policję.
12. W przypadku, gdy w szkole dojdzie do zdarzenia, którym zainteresują się media, jedyną osobą która może udzielić mediom informacji jest dyrektor szkoły lub wskazany przez niego pracownik. Nie wolno dopuścić na terenie szkoły do kontaktu dzieci z mediami bez wiedzy ich rodziców.

SPIS DZIAŁAŃ I PROCEDUR:	strona
1. Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego...	5
2. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.....	6
3. Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów przez ucznia w miejscu publicznym , w tym na terenie szkoły.....	6
4. Procedura korzystania z telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego.....	7
5. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o cyberprzemocy.....	9
6. Procedura postępowania w przypadku zakłócenia toku lekcji (zachowań uniemożliwiających prowadzenie zajęć albo zagrażających życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów).....	9
7. Postępowanie w sytuacji naruszenia godności osobistej nauczyciela /pracownika niepedagogicznego przez ucznia (agresja fizyczna i słowna).....	10
8. Postępowanie w sytuacji naruszenia godności osobistej ucznia.....	10
9. Postępowanie nauczycieli w przypadku zachowań agresywnych.....	11
10. Działania w przypadku kradzieży pieniędzy lub cennych przedmiotów (np. ubrań).....	11
11. Postępowania wychowawczego w stosunku do uczniów sprawiających szczególne problemy wychowawcze (zagrożonych demoralizacją).....	12
12. Działania w przypadku złego samopoczucia ucznia.....	12
13. Procedura postępowania po zaistnieniu wypadku uczniowskiego.....	12
14. Działania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.....	13
15. Działania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....	14
16. Działania w przypadku, gdy nauczyciel/ pracownik szkoły znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....	15
17. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	15
18. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego.....	16
19. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia – ofiary czynu karalnego.....	17
20. Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.....	17
Metody współpracy szkoły z policją.....	18
Wyjaśnienia.....	18

* działania/ procedury (od 14 do 20 i dalej Metody współpracy z Policją) wynikają bezpośrednio z zapisów ustawowych bądź rozporządzeń

1. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ UCHYLAJĄCEGO SIĘ OD REALIZOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

1. Nauczyciel odnotowuje każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.

2. Rodzice mają obowiązek usprawiedliwić nieobecności dziecka zgodnie z zapisem w Statucie szkoły (najpóźniej w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły).

3. W przypadku, gdy uczeń nie uczestniczy w lekcjach z danego przedmiotu, nauczyciel:

- zgłasza ten fakt wychowawcy
- wychowawca wyjaśnia przyczyny nieobecności w rozmowie z uczniem i jego rodzicami
- uczeń ma obowiązek uzupełnić wiedzę i umiejętności w zakresie danego przedmiotu i w porozumieniu z nauczycielem ustala sposób/ formę nadrobienia zaległości
- wychowawca po rozpoznaniu przyczyn nieobecności ucznia podejmuje decyzję o ewentualnym powiadomieniu pedagoga i/lub psychologa.

4. W momencie, gdy uczeń systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego:

interwencję podejmuje się w przypadku nieobecności i braku informacji o przyczynie absencji ucznia w okresie jednego miesiąca na co najmniej 30 godzinach nb w szkole:

- wychowawca szkoły/sekretarz szkoły* sprawdza frekwencję uczniów w dzienniku elektronicznym dnia 10 każdego miesiąca, jeżeli w sumie ilość godzin nieobecnych

a) przekracza 30 – wysyła sms-a (z Librusa) z informacją o ilości opuszczonych godzin do rodzica/ prawnego opiekuna dziecka / lub powiadamia go o tym telefonicznie

b) przekracza 60 – wysyła do rodzica sms-a z informacją o ilości opuszczonych godzin do rodzica/ prawnego opiekuna dziecka / lub powiadamia go o tym telefonicznie wraz z prośbą o ustalenie terminu zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka w rozmowie z wychowawcą klasy.

5. W przypadku braku współpracy rodzica/prawnego opiekuna z wychowawcą (osoba ta nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne) oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od realizacji obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt do pedagoga/psychologa szkolnego który wysyła list polecony do rodziców/opiekunów prawnych wzywający do kontaktu ze szkołą w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka w szkole w ciągu najbliższych 14 dni.

6. Pedagog/psycholog szkolny sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez: rozmowę z rodzicami ucznia na terenie szkoły, albo wywiad w domu rodzinnym ucznia .

7. Wychowawca, pedagog/psycholog szkolny oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez danego ucznia.

8. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego (przez niespełnienie obowiązku szkolnego należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych (art.20 Ustawy o Systemie Oświaty z sierpnia 2008r.), dyrektor szkoły

– wysyła (za potwierdzeniem odbioru) upomnienie dla rodziców/prawnych opiekunów (informację o nierealizowaniu przez dziecko obowiązku szkolnego) a dalszej kolejności

- kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest gmina (*środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna /art. 121 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji- zmiana opublikowana w Dz.U. z 1996 r. Nr146,poz.680).*

9. Pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchyleniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

*sekretarz szkoły podejmie te czynności po wprowadzeniu modułu sekretariat

2. PROCEDURY POWIADAMIANIA RODZICÓW LUB PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1. Pracownicy szkoły kontaktują się z rodzicami/ prawnymi opiekunami dziecka z wykorzystaniem telefonu, za pośrednictwem Librusa oraz listownie.

2. Kontakty z rodzicami/ prawnymi opiekunami ucznia pracownik szkoły odnotowuje w dokumentacji szkolnej.

3. Każdorazowo fakt zmiany adresu rodzic/ prawny opiekun dziecka jest zobowiązany zgłosić wychowawcy klasy.

4. W sytuacji zmiany miejsca pobytu (np. z powodu wyjazdu za granicę) rodzice/ prawni opiekunowie dziecka są zobowiązani do napisania oświadczenia, w którym znajdują się informacje, kto będzie się opiekował ich dzieckiem i reprezentował rodziców w szkole (pełne dane osobowe z nr telefonu); oraz aktualny adres i nr telefonu rodziców/prawnych opiekunów dziecka.

5. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, problem nieuregulowanej opieki nad uczniem do lat 18 zostanie przez dyrektora szkoły przekazany odpowiednim instytucjom.

6. O trudnych sprawach osobistych ucznia wychowawca rozmawia z uczniem i/lub jego rodzicami/prawnymi opiekunami indywidualnie lub w obecności pedagoga/psychologa szkolnego czy też dyrektora szkoły.

7. O trudnych sprawach dotyczących całej klasy wychowawca rozmawia na lekcjach wychowawczych oraz ogólnych zebraniach z rodzicami.

3. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIĄ W MIEJSCU PUBLICZNYM , W TYM NA TERENIE SZKOŁY

1. Uczeń gimnazjum nie ma prawa do posiadania, palenia i rozprowadzania papierosów i e-papierosów na terenie szkoły.

2. Pracownicy pedagogiczni szkoły dokonują doraźnych kontroli miejsc co do których istnieje podejrzenie, że uczniowie palą tam papierosy.

3. Uczeń ma obowiązek oddać zapalniczki, zapalki, papierosy i e-papierosy pracownikowi pedagogicznemu szkoły, który oddaje je do sekretariatu, gdzie rodzic ma możliwość ich odebrania.

4. Pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, którzy odnotowuje go w dzienniku uwag.
5. W przypadku odmowy pracownik szkoły zgłasza fakt posiadania przedmiotów do pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły, który podejmuje decyzję o dalszych krokach w stosunku do ucznia.
6. Nauczyciel, który zauważył ucznia palącego papierosa, e-papierosa lub przebywającego w towarzystwie osób palących przeprowadza rozmowę ostrzegawczą i odnotowuje ten fakt w zeszycie rejestrującym uczniów palących znajdującym się w pokoju nauczycielskim. Każdy następny fakt przebywania w towarzystwie osób palących będzie traktowany jako palenia papierosów.
7. Lista uczniów z problemem palenia papierosów i e-papierosów dostępna w pokoju nauczycielskim kontrolowana jest przez wychowawców klas, którzy odnotowują ten fakt w zeszycie uwag i stosują kary regulaminowe.
8. W przypadku:
  - pierwszego złamania zakazu palenia papierosów/e-papierosów uczeń dostaje karę regulaminową, a wychowawca wysyła sms-a (z Librusa)/ z informacją o zaistniałym fakcie do rodzica/ prawnego opiekuna dziecka / lub powiadamia go o tym telefonicznie
  - drugiego złamania zakazu uczeń dostaje karę regulaminową, a wychowawca wysyła sms-a (z Librusa) z informacją o zaistniałym fakcie do rodzica/ prawnego opiekuna dziecka/ lub powiadamia go o tym telefonicznie wraz z prośbą o ustalenie terminu zgłoszenie się do wychowawcy klasy/pedagoga/psychologa szkolnego celem wyjaśnienia sytuacji (rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie) oraz ustalenia zasad i sposobu wyeliminowania problemu
  - trzeciego złamania zakazu uczeń dostaje karę regulaminową, sekretarz szkoły na wniosek wychowawcy klasy wysyła list polecony wzywający rodziców/ prawnych opiekunów do ustalenia terminu kontaktu ze szkołą: rozmowy z pedagogiem/psychologiem i/lub dyrektorem szkoły (uświadomienie konsekwencji prawnych).
  - czwartego i każdego kolejnego złamania zakazu uczeń dostaje karę regulaminową a pedagog/psycholog szkolny powiadamia pisemnie o zaistniałej sytuacji rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz pracowników Policji.
9. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu posiada, rozprawdza lub/ i pali papierosy/e-papierosy w miejscu publicznym, pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia pisemnie informują Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o jego zachowaniu.

4. PROCEDURA KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO

1. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność. W uzasadnionych przypadkach można go zostawić w depozycie w sekretariacie szkoły (w opisanej zaklejonej kopercie).
2. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie lub zagubienie czy kradzież sprzętu.

3. Przyniesiony telefon/ sprzęt elektroniczny musi być wyciszony i nie można go używać podczas zajęć lekcyjnych, bibliotecznych, świetlicowych ani żadnych innych.
4. W czasie zajęć obowiązuje całkowity zakaz korzystania ze sprzętu elektronicznego (zakaz rozmów telefonicznych, wysyłania SMS-ów, MMS-ów, używania telefonu jako kamery, zegarka, kalkulatora, aparatu, dyktafonu itp.).
5. Sprzęt elektroniczny a także słuchawki urządzeń przenośnych w czasie trwania zajęć muszą być schowane do toreb szkolnych.
6. W czasie przerw/ czy też w czasie lekcji uczniowie przebywający na korytarzach szkolnych mogą słuchać muzyki z urządzeń przenośnych jedynie poprzez słuchawki.
7. Nie wolno filmować i fotografować uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody.
8. W przypadku naruszenia powyższych ustaleń uczeń ma obowiązek oddać telefon/ sprzęt elektroniczny na polecenie nauczyciela. Nauczyciel deponuje urządzenia w sekretariacie szkoły (po uprzednim wyłączeniu telefonu przez ucznia) w opisanej kopercie. Uczeń, któremu odebrano telefon/ sprzęt elektroniczny otrzymuje odpowiedni wpis w zeszycie uwag i karę regulaminową.
9. Po odbiór telefonu/ sprzętu elektronicznego zgłaszają się rodzice/ prawni opiekunowie ucznia. Zostają oni zapoznani z sytuacją i pouczeni o konsekwencjach (regulaminowych i ewentualnych konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem prywatności, *patrz także pkt 12*).
10. Jeżeli sytuacja powtarza się po raz trzeci, uczeń ma zakaz przynoszenia telefonu/ sprzętu elektronicznego do szkoły (*przypomnienie: rodzice mogą się z nim kontaktować przez sekretariat szkolny. Uczeń ma możliwość skontaktowania się z rodzicami poprzez aparat telefoniczny znajdujący się w sekretariacie szkoły w uzasadnionym przypadku*).
11. W przypadku gdy uczeń używający sprzętu elektronicznego w czasie lekcji nie odda go nauczycielowi mimo, że zostanie o to poproszony, otrzymuje naganę wychowawcy klasy, który informuje o zdarzeniu rodziców ucznia. Konsekwencją odmowy jest zakaz przynoszenia urządzenia do szkoły.
12. W przypadku umieszczenia nagrań/ zdjęć nauczycieli/pracowników szkoły/uczniów w internecie bez wiedzy i zgody zainteresowanych o fakcie zostaje powiadomiona Policja. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
13. Wszelkie objawy permanentnego łamania zasad w szkole mogą być traktowane jako przejaw demoralizacji i skutkować skierowaniem pisma do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich

5. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O CYBER-PRZEMOCY

W przypadku uzyskania informacji o cyberprzemocy należy ten fakt zgłosić do pedagoga/psychologa szkolnego który podejmuje dalsze działania w porozumieniu z uczniem, rodzicami, dyrektorem szkoły i Policją.

6. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAKŁÓCENIA TOKU LEKCJI (zachowań uniemożliwiających prowadzenie zajęć albo zagrażających życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów)

1. Nauczyciel zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia.
2. W przypadku niezgody między uczniami rozdziela strony konfliktu.
3. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia nauczyciel stosuje zapisy regulaminowe (wpis do zeszytu uwag wg WSO).
4. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów uniemożliwia nauczycielowi prowadzenie lekcji, kieruje on przedstawicieli klasy do sekretariatu szkoły z informacją o zaistniałej sytuacji. Sekretarz szkoły zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania o niej pedagoga/psychologa szkolnego czy też dyrektora szkoły.
5. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z telefonu lub pomocy pracownika niepedagogicznego. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.
6. Pedagog/psycholog szkolny/ dyrektor zobowiązany jest do udania się do wskazanej sali i podjęcia działań w stosunku do przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga/ dyrektora szkoły.
7. Pedagog/ psycholog szkolny/ dyrektor przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
8. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole - na wniosek pedagoga/ psychologa/ dyrektora szkoły w trybie natychmiastowym sekretarz szkoły powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu (za pomocą Librusa lub telefonicznie).
9. Jeżeli uczeń w rażący sposób złamał zasady, pedagog/psycholog szkolny powiadamia dyrektora szkoły i wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
10. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach postępować należy według tych procedur.

Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom, których uczniowie popełnili wykroczenie. Niedopuszczalne jest wypraszenie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej i pozostawienie go samego czy też wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrekcji szkoły.

7. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI NARUSZENIA GODNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA /PRACOWNIKA NIEPEDAGOGICZNEGO PRZEZ UCZNIĄ (agresja fizyczna i słowna)

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy w szczególności :

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod adresem ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
- naruszanie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników,
- naruszanie ich nietykalności osobistej.

Wobec powyższych zachowań ucznia:

1. Nauczyciel / pracownik szkoły zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia.
2. Uczestnik/ obserwator zajęcia powiadamia o zaistniałej sytuacji wychowawcę/ pedagoga/psychologa szkolnego czy też dyrektora szkoły.
3. Wychowawca stosuje kary regulaminowe.
4. Pedagog/ psycholog szkolny/ dyrektor przeprowadza rozmowę ze sprawcą/ sprawcami nt. niewłaściwego zachowania i zgłasza sprawę na Policję informując o zaistniałej sytuacji rodziców uczestników zajęcia.

Uwaga: Nauczyciel ma prawo do ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym Mówi o tym Karta Nauczyciela (zmiana od 1.09.2007 Art. 631). „Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.). Ochrona prawna funkcjonariuszy publicznych zapewnia:

1) Ochronę z urzędu – z oskarżenia publicznego, 2) Ściganie sprawców z urzędu, 3) Nie ponoszenie kosztów przez nauczycieli. Przepęstwa przeciw funkcjonariuszom publicznym dotyczą: 1) naruszenia nietykalności osobistej (cielesnej), 2) czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego, 3) stosowania groźby bezprawnej lub przemocy w celu zmuszenia do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej, 4) znieważenia funkcjonariusza publicznego Kodeks Karny (Roz. 39 art. 222-226) czyli pomówienie, poniżanie, zniewaga. A zatem **organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone. Znieważenie nauczyciela jest przestępstwem i powinno zostać zgłoszone policji (art. 226 kk). Uczeń, który znieważy nauczyciela, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku** (art. 226 ustawy z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny – dalej jako: kk). Wobec nieletnich stosuje się środki wychowawcze i środek poprawczy (art. 5 ustawy z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich). Katalog środków określa art. 6 wymienionej ustawy (11 rodzajów). Jeśli nauczyciel sam dokonałaby zgłoszenia przestępstwa na policję, Ty jako dyrektor powinieneś dodatkowo dokonać tego z urzędu (art. 63 KN). Kara za znieważenie, z oskarżenia z urzędu może być wyższa niż z oskarżenia prywatnego (art. 216 kk). Z oskarżenia z urzędu sprawcy grozi grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 226 kk). Z oskarżenia prywatnego sprawcy grozi kara grzywy albo ograniczenia wolności (art. 216 kk). W przypadku szantażu kara jest taka sama (pozbawienie wolności do lat 3) niezależnie od tego kto wnosi oskarżenie (art. 191 § 1 kk).

8. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI NARUSZENIA GODNOŚCI OSOBISTEJ UCZNIĄ

W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązków wynikających z art. 6 Ustawy Karta Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia na wniosek rodzica/ prawnego opiekuna dziecka dyrektor szkoły prowadzi wewnętrzne postępowanie wyjaśniające.

9. POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELI W PRZYPADKU ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH

AGRESJA – to każde zachowanie mające na celu spowodowanie szkody fizycznej lub psychicznej u drugiej osoby

1. Każdy pracownik szkoły obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go - zdecydowanie i stanowczo podejmuje działania zmierzające do zaprzestania agresji.
2. Osoba ta wykorzystując pomoc innych (nauczyciela, ucznia, pracownika szkoły itp.) powiadamia o fakcie w zależności od możliwości wychowawcę /pedagoga/psychologa szkolnego/ dyrektora szkoły.
3. Jeżeli jest to bójka dąży ona do rozdzielenia stron i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zajęcia (poprzez odizolowanie sprawców od ofiar).
4. Jeśli wymaga tego sytuacja, nauczyciel/pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły może natychmiast wezwać Policję.
5. Wychowawca/pedagog/psycholog szkolny przeprowadzają rozmowę wyjaśniającą z uczniami w obecności pracownika – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
6. W przypadkach, gdy agresja skierowana jest na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca/ pedagog/psycholog szkolny wraz z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić /zminimalizować efekty swojego działania. O zajściu jest informowany dyrektor szkoły.
7. Rodzice/prawni opiekunowie sprawcy pokrywają wszystkie koszty zniszczeń.
8. W przypadku znęcania psychicznego pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę celem ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, a następnie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów uczniów (sprawcy i ofiary) oraz zawiadamia Policję.
9. W każdym z przypadków konsekwencją są kary regulaminowe.
10. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami/opiekunami prawnymi, poinformowanie ucznia o konsekwencjach jego niepożądanych zachowań, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.,) a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich i/lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

10. DZIAŁANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY PIENIĘDZY LUB CENNYCH PRZEDMIOTÓW (np.ubrań)

1. Uczniowie przynoszą do szkoły pieniądze i cenne przedmioty na własną odpowiedzialność.
2. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za ich kradzież lub zagubienie.
3. Każdorazowo pokrzywdzony - rodzice/prawni opiekunowie ucznia zgłaszają kradzież na Policję.

11. POSTĘPOWANIA WYCHOWAWCZEGO W STOSUNKU DO UCZNIÓW SPRAWIAJĄCYCH SZCZEGÓLNE PROBLEMY WYCHOWAWCZE (ZAGROŻONYCH DEMORALIZACJĄ)

Jeżeli wobec ucznia zastosowane zostały wszystkie kary regulaminowe, a jego zachowanie nie uległo poprawie (świadczy o zagrożeniu demoralizacją) pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia pisemnie informuje o jego zachowaniu Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich.

12. DZIAŁANIA W PRZYPADKU ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIĄ

1. Uczeń, który źle się czuje, powiadamia o tym fakcie nauczyciela/ wychowawcą klasy.
2. Nauczyciel przeprowadza wywiad z uczniem i kieruje ucznia pod opieką wskazanego ucznia z klasy do pielęgniarki szkolnej, która podejmuje dalsze działania.
3. W razie nieobecności pielęgniarki szkolnej nauczyciel kieruje uczniów do sekretarza szkoły, który kontaktuje się z rodzicem/ prawnym opiekunem ucznia i informuje ich o złym samopoczuciu dziecka oraz konieczności odbioru ucznia ze szkoły.
4. Rodzic/ prawny opiekun bezwzględnie zobowiązany jest do odebrania chorego dziecka z placówki. W wyjątkowych okolicznościach może on podjąć decyzję o zwolnieniu dziecka do domu i jego samodzielnym powrocie.
5. Podczas oczekiwania na przybycie rodziców uczeń przebywa pod opieką pracownika szkoły.
6. Jeżeli rodzic nie odbierze dziecka ze szkoły a objawy chorobowe nie ustępują, nasilają się, pielęgniarka/ dyrektor lub nauczyciel podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia.
7. Każdorazowo fakt zwolnienia dziecka do domu odnotowywany jest w zeszycie zwolnień znajdującym się w sekretariacie szkoły .

Nauczyciel/ pracownik szkoły nie może podać dziecku żadnego leku.

13. PROCEDURA POSTĘPOWANIA PO ZAISTNIENIU WYPADKU UCZNIOWSKIEGO

Nauczyciel, w obecności którego doszło do wypadku ocenia, jakiej pomocy dziecko wymaga.

A. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, niewymagającego interwencji lekarza (powierzchnowe otarcia naskórka, stłuczenia itp.)

1. Po stwierdzeniu zdarzenia należy ucznia odprowadzić do gabinetu pielęgniarki/ a podczas jej nieobecności do sekretariatu szkolnego celem udzielenia pierwszej pomocy. Nauczyciel korzysta przy tym z pomocy innych pracowników szkoły, a w wyjątkowych przypadkach z pomocy innych uczniów. Nie wolno zostawiać klasy bez opieki.

2. Zdarzenie powyższe nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu wypadkowego.

Apteczka zawierająca środki dezynfekcyjne, opatrunkowe znajduje się w gabinecie pielęgniarki, i w sekretariacie.

B. Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza:

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń wymaga specjalistycznej pomocy należy powiadomić sekretarza szkoły który powiadamia pielęgniarkę o konieczności jej przybycia na miejsce wypadku i wzywa pogotowie ratunkowe. W razie nieobecności pielęgniarki powiadamia dyrektora szkoły.

2. Do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.

3. Dyrektor szkoły powiadamia o wypadku rodziców/ prawnych opiekunów ucznia oraz inspektora bhp.

4. Wypadki wymagające interwencji lekarskiej, powodujące zwolnienie z zajęć lekcyjnych – dodatkowo należy zgłaszać na piśmie. Każdy w/w wypadek podlega rejestracji i wymaga sporządzenia dokumentacji powypadkowej, w której określa się przebieg wypadku oraz który wskazuje osobę bezpośrednio sprawującą opiekę nad uczniem w momencie nieszczęśliwego zdarzenia.

UWAGA: w przypadku, gdy pracownik pogotowia ratunkowego zdecyduje o konieczności przetransportowania ucznia do szpitala do momentu przybycia rodziców/prawnych opiekunów towarzyszy im osoba wskazana przez dyrektora szkoły.

*** w przypadku, gdy rodzice/ prawni opiekunowie ucznia przybędą do szkoły przed przybyciem pogotowia ratunkowego:

- decyzja, czy dziecko pozostanie w szkole do czasu przyjazdu lekarza, czy zostanie zabrane do domu, należy do rodziców/prawnych opiekunów dziecka. Zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską i tylko rodzice/prawni opiekunowie mogą podejmować decyzje w sprawach istotnych dla dziecka. Rodzice nie przenoszą swoich uprawnień i obowiązków na dyrektora szkoły i opiekunów, lecz oddają dziecko pod ich opiekę na określony czas. Jeżeli osoby te nie chcą czekać na przyjazd pogotowia ratunkowego i wyraża chęć zabrania dziecka ze szkoły winni oni złożyć pisemne oświadczenie, o tym że rezygnują z badania dziecka przez lekarza pogotowia.

14. DZIAŁANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA, UPRAWIA NIERZĄD, BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJ

1. Nauczyciel powinien przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

3. Wychowawca/ pedagog/ psycholog szkolny wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje rodziców/ prawnych opiekunów ucznia do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem, a ucznia do zaniechania negatywnego postępowania. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom/ prawnym opiekunom ucznia skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

4. Jeżeli rodzice/ prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pedagog/psycholog szkolny w porozu-

mieniu z dyrektorem szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Policję lub/i Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich

5. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

15. DZIAŁANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL/ PRACOWNIK SZKOŁY PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

Każdy nauczyciel i pracownik szkoły w takiej sytuacji powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, a w razie jego nieobecności pedagoga/ psychologa i/ lub dyrektora szkoły:

1. Jeżeli uczeń znajduje się na lekcji, nauczyciel kieruje z informacją wskazanego ucznia do pedagoga/ psychologa szkolnego, dyrektora szkoły lub pielęgniarkę - sam zostając w sali lekcyjnej z klasą.

2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z telefonu lub pomocy pracownika niepedagogicznego. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.

3. Ucznia należy odizolować od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia się go samego; stwarza się warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (np. poprzez umieszczenie w gabinecie pedagoga).

4. Pedagog/psycholog i/lub dyrektor czy pielęgniarka szkolna wzywa lekarza i Policję w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

5. Sekretarz szkoły powiadamia telefonicznie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i zobowiązuje ich do odebrania dziecka ze szkoły.

6. Gdy rodzice odmawiają przyścia do szkoły bądź kontakt z nimi jest niemożliwy, albo zachowanie nieletniego przed przybyciem rodziców daje powody do interwencji policji (jest on agresywny, swoim zachowaniem daje powód do zgorzgnięcia albo zagraża życiu i zdrowiu innych osób) dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę Policji. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

(** W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub policyjnej izby zatrzymań na czas niezbędny do wytrzeźwienia (max. do 24 godzin). O całym zdarzeniu informuje się rodziców /opiekunów oraz sąd rodzinny - dotyczy tylko uczniów, którzy ukończyli 13 lat)

7. Następnego dnia wychowawca i pedagog/psycholog przeprowadzają z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami rozmowę. Zostają oni zobligowani do kontaktu z terapeutą ds. uzależnień oraz poinformowani o karze statutowej.

8. Jeśli powyższe działania zawiodą i sytuacja się powtórzy, szkoła zawiadamia Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o demoralizacji ucznia.

9. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

16. DZIAŁANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL/ PRACOWNIK SZKOŁY ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Nauczyciel / pracownik szkoły zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji i zgłasza fakt do pedagoga/psychologa/ lub dyrektora szkoły, który podejmuje decyzję o wezwaniu Policji.

2. Do czasu przybycia Policji pedagog/psycholog próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

3. Po przyjeździe Policji pedagog/psycholog i/lub dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję, a nauczyciel/ pracownik szkoły przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

17. PROCEDURA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL/ PRACOWNIK SZKOŁY PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK

1. Nauczyciel / pracownik szkoły zgłasza ten fakt do pedagoga/psychologa szkolnego i/lub dyrektora szkoły.

2. Pedagog/ psycholog szkolny/ dyrektor w obecności innej osoby (wychowawca, nauczyciel, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję (pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży) ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Czynności te mają miejsce w pomieszczeniu dyrektora/ pedagoga/psychologa szkolnego.

Nauczyciel /pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczeki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.

3. Pedagog /psycholog/ lub/i dyrektor szkoły o swoich podejrzeniach powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczeki, pedagog/ psycholog szkolny/ dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

5. Jeżeli uczeń wyda substancję¹ dobrowolnie, nauczyciel/ pedagog/ psycholog szkolny/ dyrektor szkoły po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbują oni ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję¹.

6. Całe zdarzenie pedagog/psycholog szkolny dokumentuje sporządzając notatkę służbową wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Uwaga: Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia- prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

18. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO

1. Nauczyciel/pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły lub pedagoga/psychologa szkolnego.

2. W oczekiwaniu na ich przybycie ustala okoliczności czynu i tożsamość świadków zdarzenia.

3. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę.

4. Dyrektor szkoły lub/i pedagog/psycholog powiadamia o sytuacji rodziców/ prawnych opiekunów ucznia – sprawcy.

5. W przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana niezwłocznie powiadamia też Policję.

6. Dyrektor szkoły/ pedagog/psycholog szkolny zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

7. Całe zdarzenie pedagog/psycholog dokumentuje sporządzając notatkę służbową.

19. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ – OFIARY CZYNU KARALNEGO

1. Jeżeli ofiara doznała obrażeń nauczyciel/pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia udziela ofierze pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie pielęgniarki, lekarza, ewentualnie karetki pogotowia.
2. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powiadomienia dyrektora szkoły /pedagoga/psychologa szkolnego.
3. Dyrektor/pedagog/psycholog szkolny powiadamia o sytuacji rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego.
4. Jeżeli sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia pedagog/psycholog lub/i dyrektor szkoły wzywa Policję.

20. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA SZKOŁY W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE

1. Dyrektor szkoły zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
2. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców /opiekunów prawnych ucznia o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
3. Pedagog/ psycholog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie.
4. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców/ opiekunów prawnych w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor szkoły wyznacza pedagoga/psychologa szkolnego a w razie jego nieobecności nauczyciela do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.

*Uwaga: Obowiązkiem Policji jest **zapewnienie przy przesłuchaniu obecności rodziców, lub opiekunów, lub obrońcy nieletniego.** W przypadku niemożliwości zapewnienia obecności którejś z wymienionych osób Policja może wezwać nauczyciela lub przedstawiciela organizacji społecznej zainteresowanej sprawami wychowawczymi. Przesłuchanie nieletniego sprawcy czynu karalnego bez udziału którejkolwiek z wymienionych osób stanowi istotne naruszenie procedury i uzasadnia złożenie zażalenia. Nie jest natomiast uchybieniem procesowym przesłuchanie nieletniego w obecności tylko jednego z rodziców. W przypadku przesłuchania ucznia, który ukończył 17 rok życia, podejrzanego o popełnienie czynu zabronionego- przepisy kodeksu postępowania karnego nie uwzględniają obecności żadnych innych osób, w tym także rodziców, a uczestnictwo osób trzecich zależy od zgody prowadzącego postępowanie. Nieletni, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się czynu zabronionego określonego w art.134, art.148 § 1, 2 lub 3, art.156 § 1 lub 3, art. 163 § 1 lub 3, art.166, art.173 § 1 lub 3, art.197 § 3, art.252 § 1 lub 2 oraz w art.280, może odpowiadać na zasadach określonych w kodeksie karnym, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawy sprawcy, jego warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne. Wówczas zatem, podobnie jak przy przesłuchaniu ucznia, który ukończył 17 lat, nie jest przewidziana obecność rodziców lub innych osób. Czynności procesowe wykonywane przez policjantów prowadzone są tak, jak wobec osób pełnoletnich i oparte są na przepisach kodeksu postępowania karnego.*

METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ:

W ramach oddziaływania profilaktyczno wychowawczego gimnazjum utrzymuje stałą współpracę z Komendą Powiatową Policji w Goleniowie. Koordynatorem tej współpracy jest pedagog/psycholog szkolny, który w razie potrzeby kontaktuje się ze specjalistą ds. nieletnich lub dzielnicowymi z rejonów w których mieszka ją uczniowie naszej szkoły. W sytuacjach nagłych z Policją może skontaktować każdy pracownik szkoły. Numerami telefonów do dzielnicowych i specjalisty ds. nieletnich dysponują dyrektorzy i pracownik sekretariatu.

W RAMACH WSPÓŁPRACY POLICJI ZE SZKOŁĄ ORGANIZOWANE SĄ:

- spotkania uczniów ze specjalistą ds. nieletnich na temat odpowiedzialności za popełniane czyny karalne;
- spotkania uczniów z przedstawicielem Policji dotyczące zasad bezpieczeństwa i sposobów unikania zagrożeń;
- dyrekcja lub pedagog biorą udział w spotkaniach pracowników szkół z przedstawicielami Policji, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży;
- szkoła informuje Policję o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji młodzieży.

Policja udziela pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie placówki. Każda dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z pedagogiem szkolnym i wychowawcą klasy.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach ...” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

WYJAŚNIENIA:

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich wyznacza zakres „sprawczości społecznej” wobec czynów nieletnich, które mogą świadczyć o demoralizacji.

Art. 4 § 1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§ 2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

§ 3. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Zawiadomienie takie może zostać dokonane w dowolnej formie: pisemnie, ustnie czy telefonicznie. Najskuteczniejsze jest pisemne przekazanie informacji (z zachowaniem kopii w dokumentacji szkoły).

Przestępstwo – czyn człowieka bezprawny, karalny i zawiniony

Wg Kodeksu karnego (art.1§1): *Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełniania.. Jednak (§ 2) „Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma”.*

Czyn karalny - w myśl przepisów (art. 1 § 2 pkt. 2 u.p.n) jest to czyn zabroniony przez ustawę jako przestępstwo (art. 1 k. k.) , a więc zbrodnia lub występki (art. 7 § 2 i 3 k.k), przestępstwo skarbowe (art. 53 § 2 k.k. -s.) oraz wykroczenie określone w następujących przepisach *Kodeksu Wykroczeń*:

- art.51 (zakłócanie porządku publicznego),
- art. 62 (znęcanie się nad zwierzętami),
- art.69 (niszczenie i uszkodzanie znaków umieszczonych przez organ państwowy),
- art.74 (uszkodzanie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu),
- art.76 (rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu),
- art. 85 (samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych),
- art. 87 (prowadzenie pojazdów przez osobę będącą po użyciu alkoholu),
- art. 119 (kradzież lub przywłaszczenie mienia o wartości - obecnie do 250 zł),
- art. 122 (paserstwo mienia o wartości - obecnie do 250 zł),
- art. 124 (niszczenie lub uszkodzanie mienia, jeśli szkoda nie przekracza – obecnie 250 zł),
- art. 133 (spekulacja biletami wstępu),
- art. 143 (utrudnianie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego).

Popełnienie przez nieletniego innego wykroczenia niż wyżej wymienione należy określić jako zachowanie świadczące o jego demoralizacji, co uzasadnia wszczęcie i prowadzenie postępowania w trybie opiekuńczo - wychowawczym (art.44 - 46 u.p.n.).

Kategorie przestępstw z Kodeksu Karnego ścigane z urzędu:

1. Udział w bójce lub pobiciu.
2. Doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania piciowego lub poddania się innej czynności seksualnej.
3. Znęcanie się.
4. Wywieranie wpływu na świadka w celu skłonienia do cofnięcia skarg lub wpłynięcia na złożone zeznania.
5. Podrabianie dokumentów.
6. Kradzież.

7. Kradzież z włamaniem.
8. Rozbój.
9. Przywłaszczenie.
10. Oszustwo.

Czyn karalny obejmuje wszystkie przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, na wniosek oraz z oskarżenia prywatnego, jak również wszystkie jego formy stadialne, takie jak dokonanie, usiłowanie, przygotowanie, a także formy zjawiskowe przestępstwa, takie jak: sprawstwo, podżeganie i pomocnictwo.

Demoralizacja - rozprężenie, zwłaszcza moralne, zepsucie, rozluźnienie dyscypliny, karność, a w świetle przepisów u.p.n.* oznacza szczególnie intensywną i względnie trwałą postać nieprzystosowania społecznego; proces odchodzenia od obowiązujących w społeczeństwie wartości moralnych a przejawiających się poprzez popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwa, udział w grupach przestępczych.

Nieletni - osoba która w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17 lat. Czynów popełnionych przez osoby nieletnie nie nazywa się przestępstwami i osoby takie nie podlegają odpowiedzialności karnej- stosuje się wobec nich środki przewidziane w ustawie z 1982 r o postępowaniu w sprawach nieletnich.

U.p.n.* używa pojęcia „nieletni” w 3 znaczeniach:

- a) osoby które nie ukończyły 18 lat w stosunku do których stosuje się środki wychowawcze w związku z występującą demoralizacją,
- b) osoby między 13 a 17 rokiem życia wobec których toczy się postępowanie o czyny karalne wypełniające znamiona przestępstw,
- c) osoby do ukończenia 21 roku życia wobec których wykonywane są orzeczone środki wychowawcze lub poprawcze określone w ustawie.

Ściganie z urzędu - sytuacje, w których oskarżyciel publiczny lub organ Policji po otrzymaniu wiadomości o popełnieniu przestępstwa wszczyna postępowanie karne z własnej inicjatywy, niezależnie od woli pokrzywdzonego, a nawet wbrew jego woli.

Młodociany - pojęcie to definiuje kodeks karny w art. 115 §10. Młodocianym jest osoba, która w chwili popełnienia czynu nie ukończyła 21 lat, a w chwili orzekania w pierwszej instancji 24 lat. Jest to szczególna kategoria sprawców dorosłych, wyodrębniona jednak i traktowana odmiennie w przepisach prawa karnego niż sprawcy dorośli.

Małoletni - to osoba, która nie ukończyła lat 18 i nie miała konfliktu z prawem. Pełnoletniość uzyskuje się z chwilą ukończenia lat 18 lub też zawarcia małżeństwa przed ukończeniem tego wieku.

Stan nietrzeźwości - stężenie we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu, lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

*U.p.n. – Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

KONIEC